

1000189707322

ikt. szám: FPH146 /98 - 8 /2023

tárgy: Javaslat egyes névtelen közterületek
elnevezésére a főváros területénelőkészítő: Koordinációért, Vagyongazdálkodásért és
Humán Területekért Felelős Aljegyző Irodája

Előterjesztés

a Közgyűlés részére

Tisztelt Közgyűlés!

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 23. § (4) bekezdés 6. pontja értelmében a Fővárosi Önkormányzat feladata különösen az érintett kerületek véleményének kikérésével közutak, közparkok, közterek elnevezése, az ilyen döntések meghozatala pedig az Mötv. 42. § 8. pontja, valamint a közterület- és városrésznevek megállapításáról, azok jelöléséről, valamint a házszám-megállapítás szabályairól szóló 94/2012. (XII. 27.) önkormányzati rendelet (továbbiakban: Rendelet) 6. § (5) bekezdése értelmében a Fővárosi Közgyűlés hatáskörébe tartozik.

A Rendelet 2. § (3) bekezdése szerint az újonnan kialakított közterület nevét a lejegyzést követően egy éven belül meg kell állapítani. Kerületi önkormányzatok döntései alapján szükségessé vált névtelen fővárosi közterületek elnevezése.

A Rendelet 9—10. §-ai rendelkeznek a személyről való közterület elnevezés szabályairól, amelyek értelmében személyről közterületet elnevezni halála után legalább 5 évvel lehet (ez alól kivétel az az eset, ha az elhunyt a főváros díszpolgára volt), a közterületnév előtagjának pedig meg kell egyeznie a személy által használt családi és utónévvel. Kizárólag a családi nevet alkalmazni csak akkor szabad, ha a névadó személyiség így is, vagy így ismert, illetőleg, ha az elnevezés egy családról történik. Közterület-elnevezéssel emléket állítani olyan magyar személynek lehet, akinek közismert tevékenysége a nemzet történelmében kiemelkedő jelentőségű volt, és személye közmegbecsülésnek örvend; aki a tudomány, művelődés, sport vagy a társadalmi élet egyéb területén kimagaslóan jelentőset tett vagy alkotott, és ezáltal személyének emléke megőrzésre méltó; vagy akinek a főváros vagy annak egy kerülete életében, történetében kiemelkedő szerepe volt, tevékenységével hozzájárult Budapest egészének vagy egy részének fejlődéséhez. Közterületet elnevezni olyan nem magyar személyről is lehet, akinek élete, munkássága az emberiség egyetemes történelmében kiemelkedő jelentőségű volt.

I.

Budapest Főváros II. kerület Önkormányzat Képviselő-testülete a 143/2023. (III. 30.) határozattal kezdeményezte az 52072/1, 52048 és 52049 hrsz.-ú névtelen közterületek Kőkény köz-re történő elnevezését.

A megjelölt helyrajzi számon lévő területek a Kőkény utcából nyílnak, a Rendelet 3. § (3) bekezdése alapján elnevezhetők „köz”-nek. Az elnevezésnek jogi akadályja nincs. A főváros területén Kőkény köz elnevezésű közterület nem található. A javasolt elnevezés: **„Kőkény köz”**.

Budapest Főváros II. kerület Önkormányzat Képviselő-testülete a 146/2023. (III. 30.) határozattal kezdeményezte az 54401, 54402/2 és 54402/5 hrsz.-ú névtelen közterületek Patak sétány-ra történő elnevezését, mivel sétány átvezet a Paprikás patak hídján.

Az elnevezésnek jogi akadályja nincs. A főváros területén Patak sétány elnevezésű közterület nem található. A javasolt elnevezés: **„Patak sétány”**.

II.

Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzat Képviselő-testülete a 278/2022. (XI.16.) határozatával úgy döntött, hogy a 1074 Budapest, VII. kerület Dob utca 37. számú alatti, 34268 helyrajzi számú ingatlant Janikovszky Éva parkként javasolja a Fővárosi Közgyűlésnek elnevezni, az ingatlan-nyilvántartásban történő művelési ág megváltoztatását követően. Budapest Főváros Kormányhivatala Földhivatali Osztály a 650122/1/2023 számú határozatával a Budapest VII. kerület, 34268 hrsz.-ú ingatlan „építési telek” művelési ágát „kivett közpark”-ra változtatta, ezáltal a terület közterületként már elnevezhető.

Janikovszky Éva (Szeged, 1926. április 23. – Budapest, 2003. július 14.) 1926-ban született Szegeden. Kucsés Évaként láttam meg a napvilágot, melyet később Kispálra magyarosított. 1944—48 között a szegedi egyetemen filozófiát, néprajzot, magyar és német irodalmat hallgatott, 1948-tól Budapesten filozófiát, pszichológiát és szociológiát tanult. 1950-ben tanári oklevelet szerzett. Első munkahelye a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumban volt. 1952 októberében kötött házasságot dr. Janikovszky Béla orvossal, házasságkötése után évekkel később vette fel férje vezetéknévét. 1954-ben az Ifjúsági (később Móra) Kiadó lektora, 1964-ben főszerkesztője lett. A Móra Kiadónál dolgozott 1987-es nyugdíjba vonulásáig, de a Kiadónak továbbra is munkatársa, a magánosítás után pedig igazgatósági tagja maradt. Az IBBY (Gyermekkönyvek Nemzetközi Tanácsa) magyar bizottságának 1978-as megalakulásától 1995-ig elnöke volt. Elnökségi tagja volt az UNICEF Magyar Bizottságának, 1991-től elnöke volt a Staféta Alapítvány kuratóriumának (a hátrányos helyzetű gyerekek továbbtanulásának biztosításáért), 1996-ban választották az Írószövetség Gyermekirodalmi Szakosztályának elnökévé. Első könyve 1957-ben jelent meg, pályája során közel harminc könyvet írt, műveit harmincöt nyelvre fordították le. Dolgozott hetilapoknak, folyóiratoknak, írt filmforgatókönyvet, gyakran szerepelt a televízióban, rádióban. Több könyvéből készült rajzfilm, tévéjáték. Hosszan tartó betegség után 2003. július 14-én hunyt el. Sírja a farkasréti temetőben található. Síremlékét is egyetlen öreg írógépe, Mercedes mása díszíti. Az adott helyrajzi számú területen található Janikovszky Éva szobra is.

Az átnevezésnek jogi akadályja nincs. A javasolt elnevezés: **„Janikovszky Éva park”**

III.

Budapest Főváros XI. kerület Újbuda Önkormányzatának Képviselő-testülete a 64/2023. (III. 23.) XI. ÖK határozatával javasolja a Budapest Főváros XI. kerületben lévő

- 4042/126 hrsz.-ú közhasználat céljára átadott magánút Nemes Nagy Ágnes sétányra,
- 4042/154 hrsz.-ú közhasználat céljára átadott magánút Lakatos Gabriella utcára,
- 4042/169 közhasználat céljára átadott magánút Kosáryné Réz Lola utcára,
- 4042/171 közhasználat céljára átadott magánút Madzsarné Jászi Alice utcára

történő elnevezését.

Nemes Nagy Ágnes (Budapest, 1922. január 3. – Budapest, 1991. augusztus 23) Kossuth-díjas magyar költő, műfordító, esszéíró, pedagógus, a Digitális Irodalmi Akadémia posztumusz tagja. Diákkorától kezdve írt verseket, folyóiratokban 1945-től publikált. Első verseskötete Kettős világban címen 1946-ban jelent meg. Ez évben alapította – férjével közösen – az Újhold című irodalmi folyóiratot, amely csak 1948 őszéig jelenhetett meg, de betiltása után mintegy emblémája lett a babitsi Nyugat eszmeiségét és minőségigényét vállaló írói-irodalmi törekvéseknek. 1947 őszétől 1948 augusztusáig ösztöndíjjal a Római Magyar Akadémián, illetve Párizsban tartózkodott tanulmányúton. A kemény diktatúra éveiben Nemes Nagy Ágnes szinte csak műfordítóként és a gyermekirodalom művelőjeként publikálhatott. Elsőrendűen francia és német nyelvű műveket fordított (így Corneille, Racine, Molière drámáit, Victor Hugo, Saint-John Perse verseit, Rilke és Bertolt Brecht műveit), de antológiákban számos egyéb és más nyelvből is készült fordítása megjelent. 1946-tól a Köznevelés című pedagógiai folyóirat munkatársa volt, 1954-től pedig négy éven át a budapesti Petőfi Sándor Gimnázium tanára. 1958-tól szabad szellemi foglalkozású íróként dolgozott. Az 1970-es, 80-as években mértékadó és meghatározó személyisége lett a magyar irodalmi életnek. Kapcsolatot tartott a magyar irodalmi emigráció számos jeles tagjával is. Több ízben képviselte hazája irodalmát külföldi felolvasó esteken és nemzetközi írótalálkozókon (Belgium, Franciaország, Németország, Anglia, Írország, Izrael), 1979-ben pedig négy hónapot töltött Iowában (USA), az egyetem nemzetközi írótáborában. 1986-ban Lengyel Balázssal közösen – almanach formában – újraindították az Újholdat (Újhold-Évkönyv, évente kétszer 1986–1991). A tizenkét kötet arról tanúskodik, hogy Nemes Nagy Ágnes az Újhold-eszme megvalósítását életműve részének tekintette. Az író díjat, kitüntetést keveset kapott. Fiatalon, első kötetével elnyerte a Baumgarten-díjat (1948), első válogatott kötetéért kapta a József Attila-díjat (1969) és életművének elismerésére a Kossuth-díjat (1983). Halála után, 1997-ben Lengyel Balázssal közösen megkapta Izrael Állam „Yad Vashem” kitüntetését, mert a Holocaust idején azon bátrak és igazak közé tartozott, akik biztonságuk kockáztatásával védték, bújtatták és mentették az üldözötteket.

Az elnevezésnek jogi akadálya nincs. A fővárosban jelenleg nem található Nemes Nagy Ágnesről elnevezett közterület. A javasolt elnevezés: „**Nemes Nagy Ágnes sétány**”.

Lakatos Gabriella (Budapest, 1927. október 18. – Budapest, 1989. november 12.) Kossuth-díjas, érdemes és kiváló táncművész, világhírű balerina. Budapest XI. kerület Kelenhegyi út 38/A. szám alatt lakott, emlékéét emléktábla is jelzi. A XX. századi hazai táncművészet egyik legfényesebb csillaga gyermekszínészként kezdte, s énekes-előadóművészként fejezte be színpadi pályafutását. Ami a két végpont közt volt, az egyik legpompásabb pályakép, amit magyar táncművész valaha produkált. Az öt éves kislány Róna Bácsi (Róna Viktor balettművész édesapja), és Lakner Artúr növendéke, valamint színtársulataik tagja: a korabeli színlapok Lakatos Ellykét "csodababaként" emlegetik. A budapesti Operaház balettiskolájában a legendás Mester, Nádasi Ferenc kiváló növendéke volt, 1943-tól a Dalszínház tagja.

A II. világháborút követően egyetlen, küzdelmes évadra, Szegedre szerződött, ám 1948-tól már a Magyar Állami Operaház címzetes magántáncosa, 1950-től pedig magántáncosa. Lakatos Gabriella pályája első húsz esztendejében eltáncolta az akkori balett-repertoár szinte minden főszerepét, elsősorban a magyar nemzeti balettet megteremtő Harangozó Gyula koreográfiáinak volt avatott tolmácsolója. 1957-ben, harminc évesen már Kossuth-díjas, országos híró, rajongott művész. A következő évtizedben, az Operaház balett-együttesének szólista-csillagaként megismerték szerte a nagyvilágban is. 1966-ban Érdemes Művész, 1971-ben Kiváló Művész lett, 1969-ben megkapta a finn Fehér Rózsa lovagrend kitüntetését. Élete utolsó másfél évtizedében énekesnőként vált közismertté, televíziós fellépései, közéleti munkája nyomán nem felejtették el tisztelői.

Az elnevezésnek jogi akadálya nincs. A fővárosban jelenleg nem található Lakatos Gabrielláról elnevezett közterület. A javasolt elnevezés: „**Lakatos Gabriella utca**”.

Kosáryné Réz Lola (Selmezbánya, 1892. december 7. – Budapest, 1984. december 27.) konzervatív feminista író, műfordító. A méltatlanul elfeledett, újraolvasásra érdemes, századfordulón élt írónők sorába tartozik Kosáryné Réz Lola, többek között az Asszonybeszéd tetralógia írója. Kosáryné, leánykori nevén Réz Eleonóra, Selmezbányán született 1892. december 7-én, Réz Géza főiskolai tanár legidősebb életben maradt gyermekeként. Szülővárosában járt gimnáziumba, ahol hamar feltűnt éles eszével, tudásszomjával és jó emlékezőtehetségével, csodagyerekszámba ment. Már kislánykorában hűgával szépirodalmi lapot szerkesztett, aminek Kongó volt a címe – a lap nevét arról a villatelepről kapta, ahol szüleivel akkoriban laktak –, hatvan példányban meg is jelentették, a bevételből pedig egy 1848-as honvédnőt segélyeztek. Családjában és környezetében sokoldalúan művelt emberekkel találkozott, és amint az első regényéből is kiderül, nagy hatással volt rá a régi bányaváros, a kisvárosi zárt társadalom légköre. Hamar megtanult több idegen nyelvet, ezeken folyamatosan olvasott is. Felsőbb tanulmányait Budapesten, majd szülővárosában végezte, ahol néhány évvel később, 1914-ben maga is tanítani kezdett. 1912-ben férjhez ment Kosáry János zenetanárhoz. 1913-ban megszületett fia, Domokos, 1917-ben pedig lánya, Judit. Az első világháború után családjával együtt menekülnie kellett Selmezbányáról, Budapesten telepedett meg, ott élt egészen haláláig. Pályáját költőként kezdte, háborúellenes verseket publikált különböző felvidéki lapokban. Később az Új Idők munkatársaként dolgozott, majd a Magyar Lányok című lapot szerkesztette. Könyvei rendkívül népszerűek voltak. 1921 és 1944 között 38 ifjúsági regénye jelent meg, közülük néhány – elsősorban a Tibi-történetek – több kiadást is megért. Németből, franciából, angolból fordított regényeket. Lefordította többek között Margaret Mitchell Elfújta a szél című regényét. Művei 1989-től, valamint a Polisz-Kráter Kiadónál 2011-től új kiadásokban jelennek meg. Századik születésnapja alkalmából a Magyar Írószövetség Kosáryné Réz Lola sírjánál a Farkasréti temetőben koszorúzási ünnepséget tartott, 1992. december 7-én.

Az elnevezésnek jogi akadálya nincs. A fővárosban jelenleg nem található Kosáryné Réz Loláról elnevezett közterület. A javasolt elnevezés: „**Kosáryné Réz Lola utca**”.

Madzsarné Jászi Alice (Nagykároly, 1877. május 25. – Budapest, 1935. augusztus 24.) táncpedagógus, a magyar gyógytorna alapjainak megteremtője. Madzsar Józsefné Jászi Alice Nagykárolyban született 1877. május 25-én, és 1935. augusztus 24-én hunyt el Budapesten. Egyik közeli munkatársa, Palasovszky Ödön „a szépség és egészség apostolának” nevezte. A magyar gyógy-, ortopéd- és terhelességi torna úttörője, a munkahelyi torna első népszerűsítője, a játékos gyermektorna megteremtője volt, emellett a művészi mozgás területén is bátran kísérletezett. Apja orvos volt, Viktor bátyja jogász, Oszkár pedig politikus lett. 1901-ben ment férjhez Madzsar Józsefhez, a szintén Nagykárolyból származó fogorvosból lett politikussal.

Tudatosan ismerkedett meg egy francia zenész, tanár François Delsarte alkalmazott esztétikájával, amely az emberi test kifejezőeszközeit, a hangot, légzést, mozgást vizsgálta, illetve Bess Marguerite Mensendieck holland-amerikai orvos rendszerével, amely a női test önmegismerésére, képzésére irányult. 1911-ben Berlinbe utazott egy tanulmányútra, majd Norvégiában megszerezte a Mensendieck-diplomát. 1912. május 1-jén megnyitotta Funkcionális Torna Tanítóképző Intézetét (a húszas évek végétől Madzsar Alice Intézetnek nevezték) Ménési úti lakásukban, ahol a korabeli művészek, tudósok, újságírók és más értelmiségiek sűrűn megfordultak. „Nem nevelhetjük külön a testet és a lelket” — vallotta, abban is hitt, hogy a női és a férfi testtel másképp kell foglalkozni, illetve az egyéni sajátosságoknak megfelelő foglalkozásra fektette a hangsúlyt. 1922-től tanárképzéssel is foglalkozott az iskola. Madzsar Alice célja egyfelől test, lélek és szellem szabadsága, másfelől az egészség és szépség megőrzésének „kötelessége”, az anyaságra való felkészülés és az erre irányuló testi nevelés volt. 1926-ban megírta A női testkultúra új útjai című könyvét, ami rendkívül népszerűnek bizonyult. Új, 1929-es kiadása mozdulatművészeti fejezetekkel bővült.

Az elnevezésnek jogi akadályja nincs. A fővárosban jelenleg nem található Madzsarné Jászi Alice-ről elnevezett közterület. A javasolt elnevezés: **„Madzsarné Jászi Alice utca”**.

IV.

Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete a 87/2023. (III. 22.) Kt. határozatával úgy döntött, hogy javasolja a 103153/1 hrsz.-ú névtelen közterületet Sashalom jötevőjéről, „Ehmann Viktor tér” névre elnevezni.

Ehmann Viktor (1853-1928.) nevéhez fűződik a 19. századi Cinkotán és környékén meghatározó Nagyitze vendéglőház, kávéház felvirágoztatása, továbbá az azt övező terület felparcellázása, melynek nyomán Sashalom kiépülése, a község megalakulása is.

Sashalom község története csak a XIX. század végéig nyúlik vissza, bár régészeti leletek bizonyítják, hogy a terület a honfoglalás idején lakott volt. A középkorból azonban semmilyen településnek sem akadtak a nyomára. A terület Cinkota határában fekszik és a feltételezések szerint idáig húzódott Mátyás király vadaskertje. A területet szántók, legelők, mocsaras rétek borították, egészen 1882-ig, amikor is a tulajdonos Ehmann Viktor a felparcellázása mellett döntött. Korábban ez a rész is a Beniczkyek birtokában volt, a híres Nagyicce fogadóhoz hasonlóan, tőlük vásárolta meg Ehmann Viktor. Bár gróf Beniczky Gábor a fogadót nem akarta eladni, de Ehmann egy ravasz trükkkel kicsalta tőle. Tudta jól, hogy a gróf hiú ember és ki nem állhatta, ha Cinkotáról Pestre hajtattott és az úton bárki megelőzte. Ezért vásárolt két rendkívül gyors lovat, befogatott, és várta, hogy a gróf elhajtson mellette. Ezután üldözőbe vette, és megelőzve hintóját üdvözölte. Pestig oda-vissza előzgették egymást, végül a gróf belátta, hogy Ehmannnak jobb lovai vannak és nincs esélye ellenük, átkiáltott neki, hogy adja el a lovait. Ehmann azt válaszolta, hogy csak akkor adja el a lovakat, ha gróf eladja a cinkotai Nagyiccét. Végül az üzlet megkötött. Feleségével a település első iskoláinak, egyházi létesítményeinek adományoztak földterületeket, illetve jelentős összegekkel támogatták ezen épületek megvalósulását. Az Ehmann-házaspárt nagy tisztelet övezte, még életükben utcákat neveztek el róluk, melyeket 1950-ben megváltottak. A mai Feldebrő utca korábban Ehmann Viktor nevét viselte, az Aranycsillag utca pedig feleségét, Bujk Emmáét.

Az elnevezésnek jogi akadályja nincs, a főváros területén nincs ilyen elnevezésű közterület nem található. A javasolt elnevezés: **„Ehmann Viktor tér”**.

Mindezek alapján kérem a Tisztelt Közgyűlést a következő határozati javaslat elfogadására.

Határozati javaslat

A Fővárosi Közgyűlés úgy dönt, hogy a főváros területén névtelen közterületet nevez el az alábbiak szerint:

Kerület:	Városrész:	Helyrajzszám:	Új elnevezés:
II.	Máriaremete és Remetekertváros	52072/1, 52048 és 52049 hrsz.-ú névtelen közterületek	Kökény köz
II.	Pesthidegkút-Ófalu	54401, 54402/2 és 54402/5 hrsz.-ú névtelen közterületek	Patak sétány
VII.	Erzsébetváros	34268 hrsz.-ú névtelen közpark	Janikovszky Éva park
XI.	Nádorkert	4042/126 hrsz.-ú névtelen közhasználat céljára átadott magánút	Nemes Nagy Ágnes sétány
XI.	Nádorkert	4042/154 hrsz.-ú névtelen közhasználat céljára átadott magánút	Lakatos Gabriella utca
XI.	Nádorkert	4042/169 hrsz.-ú névtelen közhasználat céljára átadott magánút	Kosáryné Réz Lola utca
XI.	Nádorkert	4042/171 hrsz.-ú névtelen közhasználat céljára átadott magánút	Madzsarné Jászi Alice utca
XVI.	Sashalom	103153/1 hrsz.-ú névtelen közterület	Ehmann Viktor tér

határidő: a Közgyűlést követő 30 napon belül

felelős: Karácsony Gergely főpolgármester

Határozathozatal módja:

A határozati javaslat elfogadásához egyszerű szavazattöbbség szükséges.

Kelt Budapesten, a minősített elektronikus aláírásban foglalt időbélyegző szerinti időpontban

Kerpel-Fronius Gábor

főpolgármester-helyettes

Láttam:

dr. Számadó Tamás

főjegyző

Függelékek:

1. Budapest Főváros II. kerület Önkormányzat Képviselő-testületének döntése és térképvázlatok
2. Budapest Főváros VII. kerület Önkormányzat Képviselő-testületének döntése és térképvázlatok
3. Budapest Főváros XI. kerület Újbuda Önkormányzat Képviselő-testületének döntése és térképvázlatok
4. Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének döntése és térképvázlatok